Μηνιαία μαθητική εφημερίδα
των μαθητών των Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων
του Δημοτικού Σχολείου Ριζού
Τηλέφωνο Σχολείου 2381071209
dim-rizou.pel.sch.gr
e-mail: mail@dim-rizou.pel.sch.gr

Έτος 13ο
Οκτώβριος 2008
Αριθμός Φύλλου 101
Ευρώ 1

Μαθητικός Λόγος

2008: ΕΠΑΙΝΟΣ από το Ίδρυμα Μπότση, για την 11ετή συνεχή έκδοση και την ποικιλία της ύλης μας

5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

ΣΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

Σμίλεψε πάλι, δάσκαλε, ψυχές!
Κι ό,τι σ' απόμεινε ακόμη στη ζωή σου
μην τ' αρνηθείς! Θυσίασ' το ως τη στερνή πνοή σου.
Χτίσ' το παλάτι, δάσκαλε σοφέ!
Κι αν λίγη δύναμη μες στο κορμί σου μένει
μην κουραστείς. Είναι η ψυχή σου ατσαλωμένη.
Θέμελα βάλε τώρα πιο βαθιά,
ο πόλεμος να μην μπορεί να τα γκρεμίσει.
Σκάψε βαθιά. Τι κι αν πολλοί σ' έχουνε λησμονήσει;
Θα θυμηθούνε κάποτε κι αυτοί
τα βάρη που κρατάς σαν Άτλαντας στην πλάτη.
Υπομονή! Χτίζε, σοφέ, της κοινωνίας το παλάτι.

Κωστής Παλαμάς

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ

ΣΕΛ. 2: Ο Μακεδονικός Αγώνας – Αφιέρωμα στη Σημαία **ΣΕΛ. 3 – 5:** Συνέντευξη από τον καινούριο διευθυντή του σχολείου μας **ΣΕΛ. 6 – 8:** Η αρχαία Ολυμπία – Τα μνημεία της Ολυμπίας **ΣΕΛ. 8:** Η ιστορία του σιδηροδρόμου στην Ελλάδα **ΣΕΛ. 9:** Ο σιδηρόδρομος στη Σκύδρα **ΣΕΛ. 10:** Ομιλία και γραφή – Τηλεφωνία – Πώς λειτουργεί το τηλέφωνο **ΣΕΛ. 11:** Φωτιά στο σκουπιδότοπο του Ριζού **ΣΕΛ. 12:** Οι επιτυχόντες στις εισαγωγικές του 2008 – Οι μαθητές που αρίστευσαν στο γυμνάσιο και στο λύκειο – Έθιμα και παραδόσει του τόπου μας **ΣΕΛ. 14** Το παραμύθι της ημέρας και της νύχτας **ΣΕΛ. 15 – 20:** Δραστηριότητες του σχολείου μας **ΣΕΛ. 20:** Γιατί το λέμε; **21 - 22:** Διασκεδάστε μαθαίνοντας

12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ – ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ
Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

Ο Μακεδονικός Αγώνας θα μείνει στη μνήμη των περισσότερων ανθρώπων ως ένας ανορθόδοξος πόλεμος ελληνικών και βουλγαρικών ενόπλων σωμάτων μέσα στην τουρκική επικράτεια. Σκοπός των ελληνικών σωμάτων ήταν να περιφρουρήσουν το εθνικό φρόνημα των χωριών, ν' αποκαταστήσουν την τάξη σε όσα χωριά είχαν σημειωθεί αποσκιρτήσεις, μετά από πιέσεις των αντιπάλων, να εξουδετερώσουν τις ένοπλες ομάδες και να περιορίσουν τη δράση των ληστρικών σωμάτων, τα οποία κινούνταν μεταξύ παρανομίας και εθνικού αγώνα, ταλαιπωρώντας τους αγροτικούς πληθυσμούς.

Ο αγώνας αυτός άρχισε ουσιαστικά το 1903 και πήρε τέλος το 1908, όταν θεσπίστηκε το τουρκικό σύνταγμα με το κίνημα των Νεότουρκων. Σ' αυτό το χρονικό διάστημα, δύο ήταν οι κυριότεροι εχθροί τον ελληνικού στοιχείου: οι Βούλγαροι κομιτατζήδες και οι Τούρκοι σωβινιστές. Παρά τον διμέτωπο αγώνα, εναντίον Βουλγάρων και Τούρκων, τα ελληνικά σώματα κατόρθωσαν σταδιακά να περιορίσουν τα βουλγαρικά ερείσματα και να αποκαταστήσουν την εθνολογική ισορροπία. Ιδιαιτέρα σκληρός ήταν ο αγώνας στη ελώδη λίμνη των Γιαννιτσών, σημείο στρατηγικής σημασίας για τον έλεγχο των οδικών αρτηριών, ενώ πολυάριθμες και φονικότατες μάχες έγιναν στα βουνά της δυτικής Μακεδονίας για την τελική επικράτηση σε διαφιλονικούμενα σλαβόφωνα χωριά.

Από το 1906 ο τουρκικός στρατός ανέλαβε σημαντικές εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και περιόρισε αισθητά τη δράση τον ενόπλων ομάδων, ελληνικών και βουλγαρικών. Πάντως κατά τη διετία 1907 -1908 τα ελληνικά σώματα είχαν κερδίσει σημαντικό έδαφος σε όλη την έκταση της Μακεδονίας και είχαν διασφαλίσει είτε την παραμονή, είτε την επανασύνδεση με το Πατριαρχείο πολυάριθμων ελληνικών κοινοτήτων. Είναι γεγονός ότι ποτέ οι Έλληνες δεν υπολόγισαν θυσίες, προκειμένου να γλιτώσει η Μακεδονία από τους Βούλγαρους, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν κάθε μέσο, προκειμένου να την κάνουν Βουλγαρική. Η τακτική τους αυτή αφύπνισε τους Έλληνες, πολλοί και απ' όλα τα μέρη της Ελλάδος, έτρεξαν εθελοντές, που δυστυχώς ακόμα και σήμερα η εθελοντική προσφορά τους αποσιωπάται ή δεν προβάλλεται όσο της αξίζει.

Παπαδοπούλου Νένα, Σελίδου Στεφανία,
Σεμερτσίδου Χρυσούλα, Φαντίδου Δήμητρα (ΣΤ΄ Τάξη)

«ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΟΥ Η ΣΗΜΑΙΑ…»
ΕΝΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΑΣ ΣΥΜΒΟΛΟ

Η σημαία μας, το ιερότερο σύμβολο του έθνους, περικλείει στις πτυχές του τους αγώνες, τις θυσίες και το μεγαλείο της ελληνικής ψυχής. Επίσης εκφράζει την εθνική μας ενότητα, τη θρησκευτική πίστη και το όραμα για ελευθερία και δημοκρατία. Σ' αυτήν ορκίζονται πίστη και αφοσίωση όλοι οι ένστολοι. Εγκατάλειψη ή απώλεια της σημαίας είναι μεγάλη ντροπή.

Ως Έλληνες έχουμε υποχρέωση να προστατεύουμε τη σημαία μας, το εθνικό σύμβολο, ώστε να μην αλλοιωθεί η εθνική μας ταυτότητα. Για να μπορέσουμε να επιβιώσουμε σ' έναν κόσμο που ολοένα μεταβάλλεται πληθυσμιακά, θρησκευτικά, πολιτιστικά και γεωγραφικά.

Τιμή στη σημαία είναι τιμή σ' όλους εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους για την

ελευθερία της πατρίδας μας, ώστε να ζούμε εμείς ελεύθεροι.

Η ελληνική σημαία είχε διάφορες μορφές κατά τη διάρκεια της ιστορίας του ελληνικού κράτους. Η σημερινή της μορφή καθορίστηκε με προεδρικό διάταγμα μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 1974. Η εθνική σημαία είναι κυανόλευκη. Αποτελείται από εννέα οριζόντιες λωρίδες, που έχουν το ίδιο πλάτος, πέντε κυανές και τέσσερις λευκές, που εναλλάσσονται έτσι ώστε η πρώτη και η τελευταία να είναι κυανή. Στο πάνω αριστερό μέρος υπάρχει λευκός σταυρός. Η αναλογία πλάτους προς μήκος είναι 2 προς 3. Το κοντάρι της σημαίας είναι λευκό. Έχει σταυρό στην κεφαλή του, όταν πρόκειται για σημαία στρατοπέδων και δημοσίων υπηρεσιών. Ενώ αν είναι σημαία ιδιώτη (σπίτια, γραφεία), δεν έχει σταυρό.

Υπάρχουν διάφορες εκδοχές για την εκλογή των χρωμάτων και σχημάτων της σημαίας. Το κυανό συμβολίζει τον ουρανό και το λευκό τον αφρό των κυμάτων της θάλασσας που περιβάλλει τη χώρα μας. Επίσης το λευκό συμβολίζει την αγνότητα του σκοπού των Ελλήνων για την ελευθερία. Κατά μία άλλη εκδοχή το κυανό συμβολίζει τη ναυτική βράκα και το λευκό τη φουστανέλα. Οι εννέα οριζόντιες λωρίδες αντιπροσωπεύουν τις 9 συλλαβές του «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ». Ο σταυρός, το θρησκευτικό σύμβολο του Χριστιανισμού, δηλώνει τη θρησκευτική πίστη των Ελλήνων.

Η έπαρση σημαίας γίνεται κάθε μέρα στις 8.00 π. μ. και η υποστολή με τη δύση του ήλιου. Κατά τη διάρκεια εθνικού ή θρησκευτικού πένθους κυματίζουν μεσίστιες (στη μέση του ιστού). Κατά την έπαρση, υποστολή ή διέλευση της σημαίας οφείλουμε να στραφούμε προς το μέρος της σε στάση προσοχής. Ενώ το στρατιωτικό προσωπικό οφείλει να αποδώσει στρατιωτικό χαιρετισμό. Επίσης, πρέπει να πούμε ότι η σημαία απαγορεύεται να ακουμπά στο έδαφος ή να αναρτάται σε εξώστες, παράθυρα κλπ. Χωρίς κοντάρι. Όταν η σημαία παλαιωθεί ή καταστραφεί δεν καταλήγει στα απορρίμματα, αλλά καίγεται.

Χρέος του καθενός από εμάς είναι να γνωρίζουμε τι γιορτάζουμε, τι τιμούμε και γιατί, κάθε φορά που η γαλανόλευκη επαίρεται ή παρελαύνει επίσημα. Η θυσία του Κύπριου Σολωμού Σολωμού, για να δει τη σημαία της πατρίδας του να κυματίζει και πάλι στο κατεχόμενο κυπριακό έδαφος, αποτελεί έμπνευση για όλους μας. Τέλος, να υπογραμμίσουμε ότι η θέση του σημαιοφόρου είναι ιδιαίτερα τιμητική είτε πρόκειται για στρατιωτική παρέλαση είτε για μαθητική. Και επειδή πολύς λόγος γίνεται τις μέρες των εθνικών επετείων για το πρόσωπο του σημαιοφόρου των μαθητικών παρελάσεων, πρέπει να τονίσουμε ότι η σημαία τιμά τον φέροντα και όχι εκείνος τη σημαία. Αλλά και ο σημαιοφόρος πρέπει να είναι αντάξιος της τιμής που του γίνεται. «Να υπερασπίζω με πίστιν και αφοσίωσιν, μέχρι της τελευταίας ρανίδος του αίματός μου, τας Σημαίας. Να μην τας εγκαταλείπω, μηδέ ν' αποχωρίζομαι ποτέ απ' αυτών.» (Από τον στρατιωτικό όρκο).

Αθανασιάδου Κορίνα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Την Παρασκευή 3 Οκτωβρίου πήγαμε στο γραφείο του σχολείου, για να πάρουμε συνέντευξη από τον καινούριο μας διευθυντή, για να τον γνωρίσουμε καλύτερα κι εμείς αλλά κι εσείς.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς λέγεστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Χατζηδημητρίου Αβραάμ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Από πού κατάγεστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Γεννήθηκα στην Έδεσσα. Ο πατέρας μου έρχεται από την Αδριανούπολη της Ανατολικής Θράκης, που σήμερα ανήκει στο τουρκικό κράτος, και η μητέρα μου από τα Λαγκάδια Τριπόλεως. Τα Λαγκάδια είναι γνωστά για τους μαστόρους, όπως και η Ήπειρος. Πήγαιναν σ' όλη την Ελλάδα και έχτιζαν σπίτια, γιοφύρια κ.ά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσων χρονών είστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: 50 χρονών.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσα χρόνια υπηρεσίας έχετε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: 26 χρόνια.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είστε ευχαριστημένος με τη δουλειά που κάνετε; Είναι δύσκολη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ευχαριστημένος είμαι. Είναι πολύ ευχάριστα να δουλεύει κανείς με παιδιά. Έχεις μπροστά σου αθώα πλάσματα που μπορεί τη μια στιγμή να μαλώνουν αλλά αυτόματα μονοιάζουνε κιόλας. Δεν έχουνε τον εγωισμό των μεγάλων. Αυτό μ' ευχαριστεί. Όλες οι δουλειές έχουνε τις δυσκολίες τους. Απλά δεν πρέπει να είσαι μεμψίμοιρος, στενάχωρος. Να παίρνεις τα πράγματα όπως είναι. Αν έχεις μια δυσκολία με τη δουλειά σου, απλά πρέπει να την ξεπεράσεις. Δεν υπάρχουν δύσκολες και εύκολες δουλειές. Το θέμα είναι αυτό που κάνεις να το αγαπάς, να το κάνεις με την ψυχή σου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε ποιο σχολείο βρισκόσασταν πριν έρθετε εδώ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα δύο τελευταία χρόνια τα είχα κάνει στη μετεκπαίδευση στο Διδασκαλείο Θεσσαλονίκης. Η θέση μου ως δάσκαλος είναι στο 5^{ο} Δημοτικό Σχολείο της Έδεσσας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχετε διδάξει στο εξωτερικό κι αν ναι βλέπετε διαφορές ανάμεσα στα δημοτικά σχολεία του εξωτερικού και τα ελληνικά σχολεία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, δίδαξα στο εξωτερικό. Για πέντε χρόνια αποσπάστηκα σε μία πόλη της Γερμανίας. Οι διαφορές. Βεβαίως υπάρχουν διαφορές. Πρώτα απ' όλα τα κτίρια. Μπαίνεις μέσα στο σχολείο και σου ανοίγει η καρδιά.. έχεις αμέσως όρεξη να δουλέψεις, να προσφέρεις, να δώσεις, να αφοσιωθείς στο έργο σου. Είναι πολύ περιποιημένα, σε πολύ καλή κατάσταση, έχουν οργάνωση που λείπει από τα δικά μας τα σχολεία. Οι μαθητές και οι δάσκαλοι έχουν άλλη σχέση, κάπως διαφορετική από τη δικιά μας. Υπάρχει σε κάθε σχολείο ένας φύλακας, ο οποίος βοηθάει σε κάποιες δουλειές. Για παράδειγμα, όταν εγώ ήθελα να μπω σε μία αίθουσα υπολογιστών ή ήθελα να κάνω μία προβολή με μια βιντεοκασέτα, έδινα τη βιντεοκασέτα στο φύλακα και του έλεγα ότι την 4^{η} ώρα θέλω να την προβάλω. Το μόνο που είχα να κάνω ήταν να πάω στην αίθουσα και να προβάλω την κασέτα. Τα είχε ετοιμάσει όλα ο φύλακας στην ειδική αίθουσα που υπάρχει. Θυμάμαι πολλές φορές ερχότανε η Γερμανίδα δασκάλα της τάξης μου, για να ετοιμάσει την τάξη της για την επόμενη μέρα. Αυτό σημαίνει ότι ο δάσκαλος ήταν αφοσιωμένος, χαρούμενος με το έργο του.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είναι το πρώτο σχολείο που παίρνετε τη θέση του Διευθυντή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, είναι το πρώτο σχολείο. Σαν προϊστάμενος σχολείου είχα δουλέψει σε ένα διθέσιο σχολείο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το διαλέξατε εσείς να έρθετε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, βέβαια. Δε διάλεξα μόνο αυτό το σχολείο. Διάλεξα κι άλλα και ανάμεσά τους και το Ριζό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι σας τράβηξε να έρθετε εδώ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν είχα τίποτα υπόψη μου, κάτι συγκεκριμένο. Ούτε τα άλλα σχολεία τα έβαλα για κάποιο συγκεκριμένο λόγο. Τις περισσότερες φορές επιλέγεις σχολεία που είναι κοντά στον τόπο σου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι οι πρώτες εντυπώσεις σας από το σχολείο μας; Πώς σας φαίνονται τα παιδιά και οι δάσκαλοι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι εντυπώσεις είναι πάρα πολύ καλές. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν μπορούν να βελτιωθούν τα παιδιά και εμείς οι δάσκαλοι. Για παράδειγμα έχω δει εδώ πέρα να λειτουργεί ο Σχολικός Συνεταιρισμός ή το κυλικείο. Αυτά εδώ είναι πολύ καλά σημάδια. Έρχεστε εσείς εδώ πέρα, παίρνετε συνέντευξη, ασχολείστε με τα σκουπίδια του χωριού, ασχοληθήκατε πέρσι με τη θέρμανση του σχολείου. Αυτά ωριμάζουν. Είναι πολύ καλά σημάδια. Υπάρχουν και παιδιά που θα δώσουν έναν κακό εαυτό στο σχολείο. Αυτό θα προβληματίσει εμάς τους δασκάλους.

Θα καθίσουμε, θα συζητήσουμε και θα βρούμε κάποιες λύσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είστε αυστηρός δάσκαλος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αυτό θα μου το πείτε εσείς. Δε θα το πω εγώ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι νομίζετε πως πρέπει να αλλάξει, για να γίνει το σχολείο μας καλύτερο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δε νομίζω πως υπάρχει ένα κουμπί που μπορεί κανείς να το γυρίσει και αυτόματα ένα σχολείο να δουλέψει διαφορετικά. Εγώ θα έλεγα απλά να αγαπήσουμε αυτό που κάνουμε και εμείς οι δάσκαλοι και εσείς τα παιδιά και από κει και μετά τα πράγματα θα έρθουν μόνα τους. Αν, λοιπόν, σκύψουμε όλοι μας και ασχοληθούμε με την εκπαίδευση, πιστεύω ότι θα πετύχουμε κάτι καλύτερο, θα έχουμε καλύτερα αποτελέσματα. Εργατικότητα, δηλαδή. Αυτό που μας νοιάζει πιο πολύ είναι η εργατικότητα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Περιμένατε ότι θα ήμασταν τόσα πολλά παιδιά σ' ένα τόσο μικρό χωριό, σ' ένα τόσο μικρό σχολείο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Μου έκανε εντύπωση. Λυπάμαι, όταν πηγαίνω σε σχολεία και βλέπω ότι υπάρχουν πολύ λίγα παιδιά. Για παράδειγμα δούλευα στην Καρυδιά με 20 παιδάκια. Με πήρε τηλέφωνο ένας δάσκαλος που δούλευε κάποτε εκεί, για να του στείλω ένα χαρτί. Τον ρωτάω: «Πότε ήσουν δάσκαλος εδώ;». Μου λέει: «Πριν από 15 χρόνια». «Πόσα παιδιά είχατε τότε;» Μου είπε: «70». Και από τα 70 παιδιά είχανε μείνει 20. Το σχολείο σας έχει κάτι παραπάνω από 90 παιδιά κι αυτό είναι πάρα πολύ καλό για το σχολείο σας αλλά και για το χωριό σας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Νομίζετε ότι χρειάζεται άλλη μια αίθουσα στο σχολείο μας, για να μην κάνουμε μάθημα στο υπόγειο, και μια αίθουσα για γυμναστήριο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το υπόγειο έχει το πλεονέκτημα ότι είναι ζεστό αλλά και το μειονέκτημα ότι είστε μακριά απ' το σχολείο. Το σχολείο χρειάζεται την ΣΤ΄ τάξη, γιατί είναι αυτή που θα προσέχει τα παιδιά των μικρών τάξεων, θα βάλει σε τάξη κάποια πράγματα, θα διδάξει την υπευθυνότητα. Θα ήταν καλύτερα να υπάρχει μια αίθουσα δίπλα μας, για να είμαστε όλοι μαζί.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσα χρόνια ακόμα πιστεύετε πως θα μείνετε σ' αυτό το σχολείο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα είμαι στη θέση του διευθυντή μέχρι τον Ιούνιο του 2011. Από κει και μετά συνήθως γίνεται παράταση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εσείς μπορείτε να κανονίσετε να μείνετε και μετά από το 2011;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ενδεχομένως ναι. Απλά θα το ξαναβάλω στις προτιμήσεις μου. Αυτό είναι το σίγουρο. Αλλά το αν θα μείνω δεν εξαρτάται από εμένα, είναι δουλειά άλλων.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αν σας πρότειναν να δουλέψετε σε άλλο σχολείο, ενώ ήδη δουλεύετε στο δικό μας, θα πηγαίνατε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι και είναι αρκετοί οι λόγοι. Δεν είναι μόνο ότι είμαι ευχαριστημένος

από το σχολείο σας, αλλά εκεί που θα πάω θα πρέπει μερικά πράγματα να τα ξανακάνω από την αρχή. Αυτό είναι κούραση. Πρέπει να είσαι δυσαρεστημένος, για να φύγεις από εδώ. Αν είσαι ευχαριστημένος, δε φεύγεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το αγαπημένο σας μάθημα στην τάξη που διδάσκετε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τώρα η Γλώσσα και τα Μαθηματικά. Μ' αρέσει η Γλώσσα, γιατί με προβληματίζε μέχρι τώρα η Έκθεση. Κάθισα, ασχολήθηκα λιγάκι μ' αυτήν και κάποια πράγματα που έχω διαβάσει στη θεωρία θέλω να τα κάνω τώρα στην πράξη. Αυτό είναι ένα καινούριο ενδιαφέρον για μένα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σας αρέσει το χωριό μας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, βέβαια, γιατί είστε όλοι Πόντιοι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είστε παντρεμένος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Βεβαίως και έχω και τρία παιδιά. Το ένα πάει στην Α΄ τάξη του δημοτικού, το άλλο στην Δ΄ τάξη και το μεγαλύτερο στη Γ΄ γυμνασίου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι ομάδα είστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υποστήριζα μικρός την Α.Ε.Κ., αλλά τώρα δε μου κάνει αίσθηση να ασχοληθώ με το ποδόσφαιρο. Συμπαθώ πιο πολύ την Α.Ε.Κ. και στο μπάσκετ τον ΑΡΗ.

Ανδρεάδου Βερονίκη, Ηλιάδου Βαρβάρα, Καρυπίδου Ελένη (ΣΤ΄ Τάξη)

Η ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Στη δυτική Πελοπόννησο, στην πανέμορφη κοιλάδα του ποταμού Αλφειού, άνθισε το πιο δοξασμένο ιερό της αρχαίας Ελλάδας, που ήταν αφιερωμένο στον πατέρα των θεών, τον Δία. Ο ναός αυτός είναι ο αρχαιότερος γνωστός ελληνικός ναός και ο ιερότερος της Άλτης. Ιδρυτές του, κατά την παράδοση ήταν οι Σκιλούντιοι της Τριφυλίας. Από τους προϊστορικούς χρόνους η Ολυμπία έπαιξε σπουδαίο θρησκευτικό ρόλο. Ήταν ο ιερός χώρος των Προελλήνων. Από τότε, σύμφωνα με την παράδοση, υπήρχε εκεί βωμός και μαντείο της Γης, που ήταν όμοιο με των Δελφών. Οι μεγάλες πόλεις αφιέρωναν στους θεούς μεγαλοπρεπή αγάλματα, όπως το άγαλμα του Δία, έργο του Φειδία, που αφιερώθηκε μετά τη νίκη των Ελλήνων εναντίον των Περσών. Οι Συρακούσιοι ίδρυσαν «θησαυρό» μετά τη νίκη της Ιμέρας, οι Σπαρτιάτες πρόσφεραν στο Δία χρυσή ασπίδα μετά τη νίκη της Τανάγρας και οι Ηλείοι ίδρυσαν πολύ μεγάλο ναό του Δία. Όλα αυτά, τα αγάλματα, οι «θησαυροί», οι ναοί, ήταν τοποθετημένα μέσα στο χώρο, που βρίσκονταν στο κέντρο της Ολυμπίας και ονομαζόταν Άλτη.

Η Ολυμπία καθιερώθηκε στο Πανελλήνιο ως το σημαντικότερο θρησκευτικό και αθλητικό κέντρο. Εδώ γεννήθηκαν οι σπουδαιότεροι αγώνες της αρχαίας Ελλάδας, οι Ολυμπιακοί, που γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια προς τιμή του Δία, ένας θεσμός με πανελλήνια ακτινοβολία και λάμψη από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Αθανασιάδου Κορίνα, Ανδρεάδου Βερονίκη, Σελίδου Στεφανία,
Μουχταρης Γιώργος, Κελεσίδης Αντώνης

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Ναός του Δία

Ο μεγαλοπρεπής ναός του Δία ήταν το σημαντικότερο οικοδόμημα της Άλτεως στην Ολυμπία και δέσποζε σε περίοπτη θέση στο κέντρο της. Πρόκειται για το μεγαλύτερο ναό της Πελοποννήσου, ο οποίος θεωρείται η τέλεια έκφραση, ο «κανών» της δωρικής ναοδομίας. Κτίσθηκε από τους Ηλείους προς τιμήν του Δία με τα λάφυρα από τους νικηφόρους πολέμους, που διεξήγαν κατά των τριφυλιακών πόλεων. Η ανέγερσή του άρχισε το 470 π.Χ. και ολοκληρώθηκε το 456 π.Χ.

Ναός της Ήρας

Ο ναός της Ήρας αποτελεί ένα από τα αρχαιότερα δείγματα μνημειακής ναοδομίας στην Ελλάδα. Ήταν κτισμένος στη βορειοδυτική γωνία του ιερού χώρου της Άλτεως, στους νότιους πρόποδες του Κρονίου λόφου. Αφιερώθηκε στο ιερό της Ολυμπίας από τους κατοίκους του Σκιλλούντα, αρχαίας πόλης της Ηλείας. Ο Παυσανίας αναφέρει, ότι κτίσθηκε περίπου οκτώ χρόνια αφ' ότου ο Όξυλος πήρε τη βασιλεία στην Ήλιδα, δηλαδή γύρω στο 1096 π.Χ.,

Βουλευτήριο

Το βουλευτήριο βρίσκεται νότια του ναού του Δία, έξω από τον ιερό περίβολο της Άλτεως. Είναι από τα

αρχαιότερα και σημαντικότερα κτίσματα του ιερού της Ολυμπίας και είχε άμεση σχέση με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων. Ήταν η έδρα της βουλής των Ηλείων, τα μέλη της οποίας είχαν την ευθύνη για τη διοργάνωση των αγώνων, πιθανότατα και των Ελλανοδικών, των κριτών των αγώνων.

Πρυτανείο

Το Πρυτανείο ήταν από τα αρχαιότερα και σημαντικότερα κτίσματα της Ολυμπίας, αφού αποτελούσε το κέντρο της διοικητικής και πολιτικής ζωής του ιερού και το κέντρο διοίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων. Βρίσκεται μέσα στον ιερό περίβολο, ακριβώς στη βορειοδυτική γωνία του, δίπλα στην είσοδο της Άλτεως και απέναντι από το γυμνάσιο. Ήταν η έδρα των πρυτάνεων, αξιωματούχων του ιερού και υπευθύνων για τις θυσίες στους βωμούς των θεών, που γίνονταν μία φορά κάθε μήνα.

Αρχαίο στάδιο

Το στάδιο της Ολυμπίας είναι ο χώρος όπου τελούνταν οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες αλλά και τα Ηραία, αγώνες γυναικών προς τιμήν της Ήρας. Βρίσκεται ανατολικά της Άλτεως, ακριβώς έξω από τη βορειοανατολική γωνία του ιερού περιβόλου, αλλά η θέση του δεν ήταν η ίδια στους πρώτους αιώνες τέλεσης των αγώνων. Πριν από τον 6ο αι. π.Χ. το αγώνισμα του σταδίου δρόμου γινόταν σε έναν επίπεδο χώρο στα ανατολικά του μεγάλου βωμού του Δία.

Αρχαίο γυμνάσιο

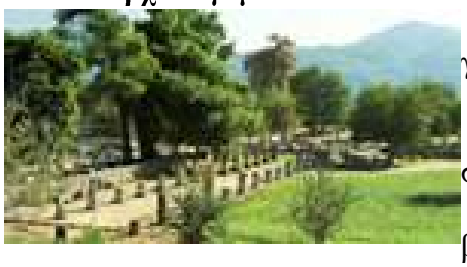

Το αρχαίο γυμνάσιο της Ολυμπίας οικοδομήθηκε στον επίπεδο χώρο βορειοδυτικά της Άλτεως, δίπλα στην κοίτη του ποταμού Κλαδέου και ανήκει στο ίδιο συγκρότημα με την παλαίστρα, που βρίσκεται ακριβώς στη συνέχειά του προς νότο. Εξυπηρετούσε τις προπονήσεις των αθλητών στα αγωνίσματα δρόμου και στο πένταθλο, που παλαιότερα γίνονταν στον ίδιο χώρο, αλλά στην ύπαιθρο. Το γυμνάσιο διαμορφώθηκε στα ελληνιστικά χρόνια, και το κτήριο που σώζεται σήμερα χρονολογείται στο 2ο αι. π.Χ.

Παλαίστρα

Η παλαίστρα βρίσκεται δυτικά της Άλτεως, έξω από τον ιερό περίβολο και πολύ κοντά στον ποταμό Κλαδέο.

Οικοδομήθηκε κατά τον 3ο αι. π.Χ. νότια του γυμνασίου και ανήκει στο ίδιο συγκρότημα με αυτό. Χρησίμευε για την προπόνηση των αθλητών στην πυγμή, στην πάλη και στο άλμα. Πρόκειται για σχεδόν τετράγωνο κτίριο, διαστάσεων 66,35 x 66,75 μ., κτισμένο σε χαμηλότερο επίπεδο, περίπου 0,70 μ. από το γυμνάσιο. Στο κέντρο του βρίσκεται μία υπαίθρια περίστυλη αυλή, στρωμένη με λεπτή άμμο, που ήταν ο χώρος προπόνησης των αθλητών.

Φιλιππείο

Το Φιλιππείο είναι το μοναδικό κυκλικό οικοδόμημα της Άλτεως και ένα από τα ωραιότερα δείγματα της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής. Είναι κτισμένο σε περίοπτη θέση μέσα στον ιερό περίβολο, στα δυτικά του ναού της Ήρας. Αφιερώθηκε στο ιερό του Δία από το Φίλιππο Β΄, βασιλιά της Μακεδονίας, μετά τη νίκη του στη μάχη της Χαιρώνειας το 338 π.Χ. και αποδεικνύει τη μεγάλη πολιτική σημασία που είχε το ιερό εκείνη την εποχή. Μετά το θάνατο του Φιλίππου, το 336 π.Χ., η κατασκευή του μνημείου αποπερατώθηκε από το γιο του, τον Μ. Αλέξανδρο, ο οποίος πρόσθεσε στο εσωτερικό και τα αγάλματα των μελών της οικογένειάς του, έργα του περίφημου γλύπτη Λεωχάρη.

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο της Ολυμπίας, από τα σημαντικότερα της Ελλάδας, παρουσιάζει τη μακραίωνη ιστορική εξέλιξη ενός από τα λαμπρότερα ιερά της αρχαιότητας, που ήταν αφιερωμένο στον πατέρα των θεών και των ανθρώπων, τον Δία, και αποτέλεσε την κοιτίδα των Ολυμπιακών Αγώνων. Περιλαμβάνει τη μόνιμη έκθεση ευρημάτων από τις ανασκαφές στον ιερό χώρο της Άλτεως, τα οποία χρονολογούνται από τα προϊστορικά έως και τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Από το σύνολο των, ανεκτίμητης αξίας, εκθεμάτων σημαντικότερη είναι η έκθεση των γλυπτών, για την οποία είναι κυρίως γνωστό το μουσείο, καθώς και η συλλογή χάλκινων αντικειμένων, που είναι η πλουσιότερη στον κόσμο και απαρτίζεται από όπλα, ειδώλια και άλλα αντικείμενα, ενώ ιδιαίτερα σημαντικά είναι και τα ευρήματα της μεγάλης πηλοπλαστικής.

Μέσα από την πληθώρα των ευρημάτων, που παρουσιάζονται στη μόνιμη έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Ολυμπίας, ο επισκέπτης παρακολουθεί τη χρονολογική εξέλιξη και την ιστορία του μεγάλου πανελλήνιου ιερού από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού έως και τον 6ο-7ο αι. μ.Χ. Εξέχουσα θέση κατέχει ο γλυπτός διάκοσμος του ναού του Δία, τα αετώματα και οι μετόπες, που αποτελούν τα σημαντικότερα δείγματα αυστηρού ρυθμού στην ελληνική τέχνη. Από τα πλέον σημαντικά εκθέματα είναι η Νίκη του Παιωνίου, καθώς και **ο Ερμής του Πραξιτέλη**. Στο μουσείο φιλοξενείται η πλουσιότερη συλλογή χάλκινων αντικειμένων στον κόσμο.

Ηλιάδου Βαρβάρα, Ιωαννίδου Ιωάννα, Καρυπίδου Ελένη,
Παρασκευαΐδου Λαζαρίνα, Σιδηροπούλου Βάσω (ΣΤ΄ Τάξη)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η συστηματική χρησιμοποίηση του ατμού στην τεχνολογία από τις αρχές του 19ου αιώνα είχε σαν αποτέλεσμα την αλματώδη εξέλιξη της βιομηχανίας και των μεταφορικών μέσων.

Η σχεδίαση και η κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου έχει αφήσει ανεξίτηλα σημάδια στην ιστορία μας. Η συμβολή των σιδηροδρόμων στην ανάπτυξη και ανασυγκρότηση της Ελλάδας, από το ξεκίνημά τους στα μέσα του 18ου αιώνα μέχρι και σήμερα, είναι κάτι παραπάνω από σημαντική.

Σε εποχές πολύ δύσκολες, με πενιχρά οικονομικά μέσα και πρωτόγονα τεχνικά μέσα στρώθηκαν το ένα μετά το άλλο τα σιδηροδρομικά δίκτυα που συνέδεαν τα αστικά κέντρα με την περιφέρεια.

Το κράτος άρχισε να ασχολείται με το θέμα αυτό το 1855, με την κατάθεση από την κυβέρνηση Μαυροκορδάτου του πρώτου νομοσχεδίου για την κατασκευή σιδηροδρόμου στην Αθήνα και τον Πειραιά.

Από τα τέλη του 1880 αρχίζει η σοβαρότερη προσέγγιση του θέματος. Η αντιπολίτευση (με επικεφαλής τον Α. Κουμουνδούρο) προτείνει ένα δίκτυο σιδηροδρομικών γραμμών με κέντρο την πρωτεύουσα και με διαδρομές ακτινωτά προς τις διάφορες πόλεις και τα λιμάνια της χώρας. Στόχος ήταν η σύνδεση της χώρας με τις χώρες της Βαλκανικής και την υπόλοιπη Ευρώπη. Αυτό προϋπόθετε ότι η απόσταση ανάμεσα στις σιδηροτροχιές θα ήταν 1,44 μ., όσο δηλαδή ήταν και στα διεθνή σιδηροδρομικά

δίκτυα. Με αυτό τον τρόπο οι συρμοί από το εξωτερικό θα μπορούσαν να φτάσουν σε όλες τις πόλεις της Ελλάδας. Η κυβέρνηση Τρικούπη δεν

απέκλειε την κατασκευή διεθνούς γραμμής που θα συνέδεε τη χώρα με την Ευρώπη, αλλά έδινε μεγαλύτερη σημασία στα τοπικά δίκτυα. Στόχος ήταν να συνδεθεί η ενδοχώρα με τα πλησιέστερα μεγάλα λιμάνια. Προτείνει λοιπόν η απόσταση ανάμεσα στις δύο σιδηροτροχιές να είναι 1,00 μ. αντί για 1,44 μ. Αυτή η διαφορά ανάμεσα στη "μετρική" και στην "κανονική" γραμμή αποτελεί ένα μεγάλο κεφάλαιο της ιστορίας των ελληνικών σιδηροδρόμων. Τα έξοδα κατασκευής της "μετρικής" γραμμής ήταν πολύ μικρότερα, ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές, με σήραγγες, γέφυρες και άλλα τεχνικά έργα απαραίτητα σε δύσβατες περιοχές. Επιπλέον και οι χρόνοι κατασκευής ήταν πολύ μικρότεροι μια και ο Χαρίλαος Τρικούπης επειγόταν να κατασκευαστεί το δίκτυο σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Τα πρώτα τρένα στην Ελλάδα ανήκαν σε ιδιωτικές εταιρίες. Η οργάνωση των εταιριών αυτών υπήρξε ικανοποιητική: λεπτομερειακοί κανονισμοί όριζαν κάθε υπηρεσιακή δραστηριότητα με στρατιωτική πειθαρχία. Αυτό σήμαινε ότι χιλιάδες άνθρωποι από διάφορες κοινωνικές τάξεις, με διαφορετική μόρφωση, από διαφορετικές χώρες, συνεργάζονταν αρμονικά για πολλές δεκαετίες. Επιπλέον η ανάπτυξη του σιδηροδρόμου είχε σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση των ταχυδρομικών και τηλεγραφικών υπηρεσιών που ήταν συνδεδεμένες με τα τρένα.

Από τα μέσα του 1918 υπάρχουν στην Ελλάδα δύο ανεξάρτητες μεταξύ τους σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, του Λαρισαϊκού και της Πελοποννήσου, οι οποίες οδηγούνται στη χρεοκοπία. Η κυβέρνηση Βενιζέλου ιδρύει τον Μάρτιο του 1920 εταιρία με την επωνυμία "Σιδηρόδρομοι Ελληνικού Κράτους", με στόχο την ενοποίηση και ανασυγκρότηση όλων των σιδηροδρόμων του ελληνικού κράτους.

Την 1η Ιανουαρίου του 1970 (με το ΝΔ 674/1970) ιδρύεται ο "Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος" (νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου) με σκοπό την ενιαία οργάνωση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών. Ο ΟΣΕ αποτελεί (κατά κάποιο τρόπο) μετεξέλιξη των ΣΕΚ και έχει σαν σκοπό την ενιαία οργάνωση, ανάπτυξη, εκμετάλλευση των σιδηροδρομικών μεταφορών.

Σελίδου Στεφανία, Φαντίδου Δήμητρα (ΣΤ΄ Τάξη)

Ο ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ ΣΤΗ ΣΚΥΔΡΑ

Στα 1916 με τη Γαλλική πρωτοβουλία τα συμμαχικά στρατεύματα εγκατέστησαν έναν σιδηρόδρομο τύπου "Ντεκοβίλ" (Dekoville) συνδέοντας το Βέρτικοπ (τη Σκύδρα) με την Αρδέα (Αριδαία). Αυτό το τραίνο εξυπηρετούσε ολόκληρη την περιοχή μέχρι να τελειώσει ο πόλεμος. Το γνωστό σε όλους τρένο της Καρατζόβας ήταν το μοναδικό συγκοινωνιακό μέσω της εποχής καθώς το ελληνικό κράτος δεν είχε αρχίσει ακόμα να φτιάχνει δρόμους. Στα τέλη Μαΐου του 1918 το Βέρτεκοπ θα δεχθεί δύο βομβαρδισμούς από τη γερμανική αεροπορία, αφού οι Γερμανοί γνώριζαν ότι ο σταθμός ήταν ο μεγαλύτερος σταθμός ανεφοδιασμού και ενισχύσεων του Μακεδονικού μετώπου. Οι ζημιές που προκλήθηκαν ήταν τεράστιες, τα γερμανικά αεροπλάνα έπληξαν κυρίως τον σιδηροδρομικό σταθμό, τις αποθήκες πυρομαχικών και τροφίμων που ήταν εκεί και τους φούρνους και τα μαγειρεία που ήταν στην περιοχή του σταθμού. Στα 1918 η σιδηροδρομική γραμμή περιήλθε στην Ελληνική κατοχή και άρχισε να λειτουργεί ξανά το 1925 και συνέχισε να λειτουργεί μέχρι το 1936 οπότε και καταργήθηκε, αφού κρίθηκε ως ασύμφορη.

Ανάμνηση του ονόματος του τραίνου είναι η συνοικία Ντεκοβίλ κοντά στο σταθμό που χτίστηκε περίπου το 1950. Ακόμη και σήμερα, μέσα στην πόλη διασώζεται σε όχι τόσο καλή κατάσταση, το παλαιό «Ντεκοβίλ», το κτίριο που στεγαζόταν ο αρχικός Σιδηροδρομικός Σταθμός Σκύδρας.

Ταρπάνης Γιάννης, Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗ

ΟΜΙΛΙΑ

Οι άνθρωποι μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους με δύο τρόπους, με την ομιλία και με σήματα ή χειρονομίες. Σήματα χρησιμοποιούμε, για παράδειγμα, όταν δεν μπορούν να μας ακουστούν. Χρησιμοποιώντας μια κοινή γλώσσα, δύο ή περισσότεροι άνθρωποι μπορούν να συνεργαστούν και να βοηθήσουν ο ένας τον άλλο. Όταν μια γλώσσα έχει και γραπτό λόγω, ιστορίες και ιδέες μπορούν να καταγραφούν για να διαβάσουν αργότερα και να ωφεληθούν από αυτές και άλλοι άνθρωποι. Η διατήρηση εγγραφών αυτής της μορφής είναι σημαντική για την ιστορία, την κυβερνητική, το εμπόριο και τις επιστήμες. Κατά την διάρκεια των πρώτων πολιτισμών οι ιστορίες μεταφέρονται από γενιά σε γενιά με την από την απομνημόνευσή τους. Αργότερα, η δουλειά των γραφέων ήταν η καταγραφή των ιστοριών. Όλες οι καταγραφές ήταν χειρόγραφες. Όλα αυτά αντικαταστάθηκαν από την εκτύπωση, της γραφομηχανές τους υπολογιστές και τους επεξεργαστές κειμένου.

Περισσότερα από 800 εκατομμύρια άνθρωποι μιλούν την Κινέζικη γλώσσα των Μανδαρίνων. Η δεύτερη πιο κοινή γλώσσα είναι τα Αγγλικά. Αγγλικά μιλούν περίπου 450 εκατομμύρια άνθρωποι.

Η Αγγλική γλώσσα έχει περίπου μισό εκατομμύριο λέξεις (χωρίς να συμπεριλαμβάνονται και οι τεχνικοί όροι). Οι περισσότεροι άνθρωποι όμως χρησιμοποιούν μόνο λίγες χιλιάδες λέξεις.

ΓΡΑΦΗ

Οι άνθρωποι ανακάλυψαν τη γραφή πριν από περίπου 6.000 χρόνια. Στην αρχή ζωγράφιζαν απλοποιημένες εικόνες των αντικειμένων, για παράδειγμα ένας κύκλος μπορεί να αντιπροσώπευε τον Ήλιο. Πολλές λέξεις όμως δεν μπορούσαν να αναπαρασταθούν με αυτόν τον τρόπο. Έτσι οι άνθρωποι άρχιζαν να ζωγραφίζουν σχήματα ανάλογα με τους ήχους των λέξεων. Με τον τρόπο αυτό

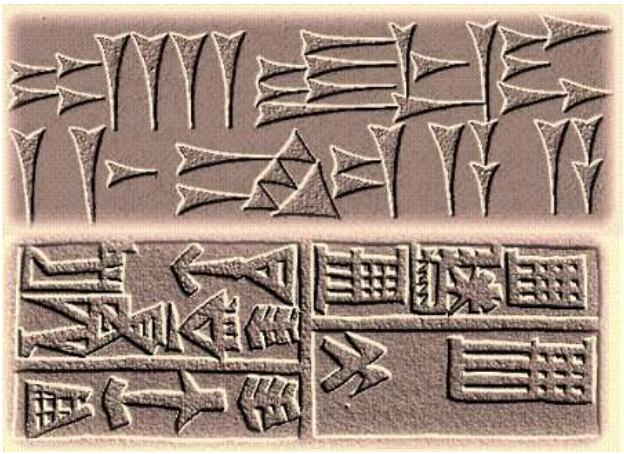

χρησιμοποιούσαν τα σχήματα η ιερογλυφική και σφηνοειδής γραφή. Στις περισσότερες γλώσσες τα σύμβολα αντικαταστάθηκαν από το αλφάβητο, όπου τα γράμματα αντιστοιχούν σε ήχους.

Έτσι η γραφή και η ανάγνωση γίνονταν εύκολη.

Παπαδοπούλου Νένα, Σελίδου Στεφανία (ΣΤ΄ Τάξη)

ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ

Οι τηλεφωνικές συσκευές αποτελούν το μέσο σύνδεσής μας με το παγκόσμιο δίκτυο τηλεπικοινωνιών. Καλέστε έναν αριθμό και σε λίγα δευτερόλεπτα μπορείτε να μιλήσετε είτε σε έναν γείτονα είτε σε κάποιο συγγενή στην άλλη άκρη του κόσμου. Η φωνή σας μεταδίδεται με την μορφή ηλεκτρικών σημάτων ή ραδιοκυμάτων ή σημάτων φωτός τα οποία διανύουν τεράστιες αποστάσεις σε κλάσματα δευτερολέπτου.

Το τηλεφωνικό δίκτυο χρησιμοποιείται επίσης από τους υπολογιστές, οι οποίοι ανταλλάσσουν δεδομένα, τα τέλεξ, που στέλνουν δακτυλογραφημένα μηνύματα και τα φαξ, που στέλνουν εικόνες, έγγραφα ή σχεδιαγράμματα.

Παπαδοπούλου Νένα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ

Σχηματίζοντας έναν αριθμό με τον επιλογέα της τηλεφωνικής συσκευής, ένα κωδικοποιημένο ηλεκτρικό σήμα αποστέλλεται από το τηλεφωνικό κέντρο. Το σήμα ανοίγει μια

γραμμή στο κέντρο και στη συνέχεια προς το τηλέφωνο για το οποίο έγινε κλίση, ενώ ταυτόχρονα, η συσκευή κουδουνίζει. Καθώς χρησιμοποιείται το ακουστικό, ένα μικρόφωνο στο εσωτερικό του μετατρέπει τη φωνή σε ηλεκτρικά σήματα. Τα ηχητικά κύματα αναγκάζουν ένα διάφραγμα να ταλαντωθεί, το οποίο με την σειρά του πιέζει τους κρυστάλλους άνθρακα. Η ταλάντωση αυξομειώνει την ένταση ενός ηλεκτρικού ρεύματος, το οποίο διαρρέει τους κρυστάλλους άνθρακα, και έτσι παράγεται το ηλεκτρικό σήμα. Το σήμα αυτό ταξιδεύει μέσω των γραμμών στο μεγάφωνο του ακουστικού του άλλου τηλεφώνου. Εκεί το σήμα θέτει σε λειτουργία έναν άλλο ηλεκτρομαγνήτη ο οποίος αναγκάζει μια μεταλλική ταινία, η οποία ονομάζεται ταλαντευόμενο επαγώγιμο, να ταλαντωθεί. Αυτό μεταδίδει την κίνηση σε ένα διάφραγμα που αναπαράγει τα ηχητικά κύματα της φωνής. Η γραμμή ανάμεσα στα δύο κέντρα μπορεί να μεταφέρει ταυτόχρονα πολλές διαφορετικές κλήσεις. Κάθε κλήση αποτελείται από μικρής χρονικής διάρκειας σήματα, τα οποία αποστέλλονται το ένα με το άλλο χωρίς να αναμιγνύονται μεταξύ τους.

Παπαδοπούλου Νένα, Σελίδου Στεφανία (ΣΤ΄ Τάξη)

ΦΩΤΙΑ ΣΤΟ ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟ ΤΟΥ ΡΙΖΟΥ

Την περσινή σχολική χρονιά κάναμε μία εργασία σχετικά με το περιβάλλον με θέμα «Το σχολείο μας για το κλίμα». Στην εργασία αυτή αναφέραμε ότι υπάρχει κίνδυνος το καλοκαίρι να πάρει φωτιά ο σκουπιδότοπος του χωριού μας, γιατί έχει πολλά εύφλεκτα σκουπίδια. Πράγματι, το καλοκαίρι που μας πέρασε ο σκουπιδότοπος πήρε φωτιά και οι κάτοικοι ανησύχησαν.

Τις ανησυχίες των κατοίκων μετέφεραν στους συναρμόδιους υπουργούς ΠΕΧΩΔΕ και Εσωτερικών οι βουλευτές Θεσσαλονίκης του ΣΥΡΙΖΑ Ευαγγελία Αμμανατίδου – Πασχαλίδου και Τάσος Κουράκης, οι οποίοι σε ερώτηση που κατέθεσαν στη Βουλή ζητούν παύση της λειτουργίας της χωματερής και έρευνα για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς και ενημέρωση σχετικά με το σχεδιασμό διαχείρισης των απορριμμάτων στο Νομό μας. Αναφέρουν συγκεκριμένα:

«Στην περιοχή του Ριζού Δήμου Σκύδρας υπάρχει παράνομος χώρος απόθεσης απορριμμάτων, τα οποία κατά καιρούς αναφλέγονται είτε από μόνα τους, είτε από πρόθεση. Τις τελευταίες μέρες καταγγέλλεται από κατοίκους η εκδήλωση φωτιάς στο χώρο με αποτέλεσμα να καλυφτεί με καπνό η ευρύτερη περιοχή, χωρίς να έχει ληφθεί κανένα απαραίτητο μέτρο από τη δημοτική αρχή. Το γεγονός προκάλεσε τη διαμαρτυρία των κατοίκων για τη συνέχιση της απαράδεκτης πρακτικής της καύσης των απορριμμάτων και την εύλογη ανησυχία τους για την επικινδυνότητα του καπνού που αναδύεται και για τις ενδεχόμενες συνέπειες στην υγεία τους, στις καλλιέργειες και γενικότερα στο περιβάλλον.

- Τίθενται σε άμεσο κίνδυνο η υγεία των κατοίκων αλλά και το περιβάλλον.
- Οι επιπτώσεις στις καλλιέργειες θα είναι ολέθριες για την οικονομία της περιοχής.
- Η λειτουργία των χωματερών στη χώρα μας πρέπει να τερματιστεί μέχρι το τέλος του 2008.Ερωτώνται οι κ.κ. υπουργοί :
- Ποια μέτρα προτίθενται να πάρουν για να σταματήσουν η καύση των απορριμμάτων και η λειτουργία της παράνομης χωματερής στη περιοχή Ριζού του Δήμου Σκύδρας ;
- Με ποιο τρόπο και πότε θα εκτιμηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και θα ενημερωθούν οι κάτοικοι και οι καλλιεργητές;
- Ποιος είναι ο σχεδιασμός σχετικά με την διαχείριση των απορριμμάτων στο Νομό Πέλλας;
- Ποιες πιστώσεις έχουν εγκριθεί για το σκοπό αυτό;».

Καρυπίδου Ελένη, Σεμερτσίδου Χρυσούλα (ΣΤ΄Τάξη)

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙ ΤΟΥ 2008
ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΡΙΖΟ

Κερμανίδης Θεόδωρος του Κων.
Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος
και Φυσικών Πόρων Θράκης (Ορεστιάδα)

Παναούσης Αριστοφάνης του Αντ.
Ευελπίδων (ΣΣΕ) – Όπλα

Σελίδου Αντωνία του Θεοδ.
Επιστήμης Προσχολικής Αγωγής και
Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Αιγαίου (Ρόδος)

Σελίδου Μαρία – Τερέζα του Στ.
Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας
Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων (Αργοστόλι)

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΡΙΖΟ ΠΟΥ ΑΡΙΣΤΕΥΣΑΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΕΤΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΣΚΥΔΡΑΣ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2007 – 2008

Α΄ ΤΑΞΗ
Φωτιάς Κωνσταντίνος του Ε. 19 9/12
Φωτίου Χριστίνα του Δ. 19 5/12

Β΄ ΤΑΞΗ
Σελίδου Ουρανία του Σ. 18 8/12

Γ΄ ΤΑΞΗ
Θεοδοσίου Βασιλική του Γ. 20
Τοπούζη Ταμάρα του Χ. 20
Φωτιά Αναστασία του Ε. 19 8/13
Ηλιάδου Κασσιανή του Γ. 19 5/13
Σελίδου Ελίζα του Β. 19 2/13
Παρασκευαΐδου Μαρία του Ι. 18 10/13

Α΄ ΤΑΞΗ ΛΥΚΕΙΟΥ
Αντωνιάδου Άννα του Π. 18,5
Παναούση Αικατερίνη του Α. 18,1

ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Ο ΓΑΜΟΣ

Ο γάμος διαρκούσε τρεις ημέρες, Σάββατο ως τη Δευτέρα. Προσκαλούσαν τους συγγενείς και φίλους. Οι προσκλήσεις γίνονταν με την αποστολή κεριού ή τσίπουρου.

Το γλέντι άρχιζε ταυτόχρονα και στο σπίτι του γαμπρού και στο σπίτι της νύφης. Έτρωγαν, χόρευαν με τη συνοδεία λύρας και νταουλιού. Τα εδέσματα ήταν σύμφωνα με την εποχή. Το χειμώνα καβουρμά, φασόλια, μπαρμπούνια ξερά, σαλάτα, έπιναν ρακί.

Την Κυριακή γινόταν το ξύρισμα του γαμπρού στη μέση της αυλής, ενώ παραδίπλα έπαιζαν τα όργανα και χόρευαν. Έπειτα ντυνόταν ο γαμπρός. Οι φίλες της νύφης την ετοίμαζαν για το γάμο. Άρχιζαν το χτένισμα και

συνέχιζαν μετά με το ντύσιμό της. Οι φίλες της που την έντυναν τραγουδούσαν.

Νωρίς το απόγευμα γινόταν το «νυφέπαρμαν». Πήγαιναν να πάρουν τη νύφη και την οδηγούσαν στην εκκλησία. Οι φίλες της νύφης ζητούσαν χρήματα από τον κουμπάρο, για να τη δώσουν.

Μετά την εκκλησία πήγαιναν στο σπίτι του γαμπρού και εκεί έπιαναν τον κουμπάρο και τον σήκωναν ψηλά και έπρεπε να δώσει πάλι χρήματα, για να τον κατεβάσουν. Στην πόρτα του σπιτιού η νύφη έπρεπε να σπάσει ένα πιάτο.

Μια εβδομάδα μετά γίνονταν τα «επιστρόφια», η επίσκεψη της νύφης στους δικούς της. Η νύφη δεν έπρεπε να μιλήσει τα πεθερικά της, ώσπου να περάσουν δύο ως πέντε χρόνια από το γάμο.

Παπαθεοδώρου Κατερίνα (Δ΄ Τάξη)

Η ΒΑΦΤΙΣΗ

Θα σας πω για το έθιμο της βάπτισης. Όταν το μωρό γινόταν σαράντα ημερών, ο πατέρας πήγαινε στον κουμπάρο που τον στεφάνωσε και τον ρωτούσε αν ήθελε να βαφτίσει το μωρό. Για να καλέσουν τον κουμπάρο έπαιρναν μια λαμπάδα και μια πετσέτα. Συγγενείς πήγαιναν με ένα καλάθι γαρίφαλα και καλούσαν τον κόσμο.

Ο κουμπάρος έφερνε στην εκκλησία δυο κουβάδες ζεστό νερό για την κολυμπήθρα. Η μητέρα δεν πήγαινε στην εκκλησία αλλά καθόταν στο σπίτι. Όταν ο κουμπάρος έλεγε το όνομα, τα παιδιά έτρεχαν να το πουν στη μητέρα και όποιο έφτανε πρώτο του έδινε λεφτά.

Όταν τελείωνε η βάφτιση, σηκώνανε τον κουμπάρο ψηλά και φωνάζανε «Άξιος!». Αντί για μπομπονιέρες μοίραζαν καραμέλες, λεφτά και μικρά σταυρουδάκια. Ο κουμπάρος πήγαινε στο σπίτι και η μητέρα γονάτιζε τρεις φορές, του φιλούσε το χέρι και έπαιρνε το μωρά.

Τσαγιαννίδης Σαμουήλ (Δ΄ Τάξη)

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ – Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Τα Χριστούγεννα έλεγαν τα χριστουγεννιάτικα κάλαντα. Την Πρωτοχρονιά έψελναν τα κάλαντα. Την Πρωτοχρονιά ένα μέλος της οικογένειας έμενε έξω από το σπίτι, σε κάποιον συγγενή ή φίλο. Πρωί πρωί όμως περνούσε το κατώφλι λέγοντας ευχές. Παράλληλα σκόρπιζε μέσα στο σπίτι καρπούς όπως σιτάρι, καλαμπόκι, φασόλια, φουντούκια κ.ά. Συνήθως τραγουδούσαν «Χριστός

γεννέθεν».

Θεοδοσίου Κυριάκος (Δ΄ Τάξη)

* * *

Στο Ριζό οι περισσότεροι έχουνε το έθιμο να θρέφουν γουρούνι και, όταν φτάνουν οι μέρες των Χριστουγέννων, το σφάζουν και κάνουν τραπέζι σε συγγενείς και φίλους.

* * *

Οι προπαππούδες παίρνανε ξύλα και σιτάρι ή κάτι παρόμοιο με το σιτάρι, το πλιγούρι, και πήγαιναν στη βρύση. Έπαιρναν και μια στάμνα. Άφηναν τα πράγματα εκεί για το καλό του χρόνου και με το νερό που έπαιρναν έλουζαν τα μαλλιά τους ή τα έβρεχαν.

Τοπούζης Αβραάμ (Δ΄ Τάξη)

ΤΟ ΜΑΖΕΜΑ ΤΩΝ ΡΟΔΑΚΙΝΩΝ

Παλιότερα, την πρώτη μέρα που πηγαίναμε στο χωράφι, για να μαζέψουμε ροδάκινα, υπήρχε η εξής συνήθεια: όποιος από τους εργάτες μάζευε τα πρώτα τρία ροδάκινα, τα έβαζε στον κουβά και τα πήγαινε στον ιδιοκτήτη του χωραφιού και έπρεπε ο ιδιοκτήτης να τάξει ένα δώρο.

Κελεσίδης Στέφανος (Δ΄ Τάξη)

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Στα πολύ παλιά χρόνια ήταν μία κακιά μάγισσα που τη λέγανε Νύχτα και μια καλή που τη λέγανε Ημέρα. Συνεχώς μαλώνανε για το ποια θα κάθεται περισσότερο πάνω στη Γη. Έτσι, μια μέρα τις φώναξε και τις δύο η Γη και αποφάσισαν ότι τις μισές ώρες θα κάθεται η Ημέρα και μετά θα φεύγει αμέσως, για να έρθει η Νύχτα.

Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξης)

* * *

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν η Μέρα και η Νύχτα, δύο αγαπημένες φίλες. Η Νύχτα ήταν κακιά και η Μέρα καλή. Όμως οι δύο φίλες μαλώσανε και επειδή η Νύχτα νευρίασε, έδωσε σκοτάδι στον κόσμο. Αλλά η Μέρα επειδή ήταν καλή, έδωσε φως στον κόσμο και έτσι οι δύο φίλες δεν ξανασυναντήθηκαν ποτέ.

Παπαδόπουλος Θοδωρής (ΣΤ΄ Τάξη)

* * *

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν δύο συμμαθήτριες. Τη μία την έλεγαν Μέρα και την άλλη Νύχτα. Ήταν πολύ καλές φίλες, όμως πάντοτε η Νύχτα ανταγωνιζόταν την κολλητή της για το ποια θα είναι το πιο συμπαθητικό κορίτσι. Όλοι ήθελαν πάντα τη Μέρα. Η Νύχτα θύμωσε πολύ που ξεχώριζαν τη φίλη της από αυτήν. Παρόλα αυτά η Μέρα δεν είχε καταλάβει το πόσο θυμωμένη ήταν μαζί της και συνέχιζε να την κάνει παρέα. Η Νύχτα όμως νόμιζε πως ήθελε να την κοροϊδέψει η φιλενάδα της κι έτσι έβαλε σε εφαρμογή ένα σχέδιο. Θα της έλεγε πως δε χρειάζεται να ανταγωνίζονται μεταξύ τους, γιατί δεν ήθελε να μαλώσουν για λεπτομέρειες. Τότε η φίλη της έκανε πίσω και η Νύχτα βρήκε την ευκαιρία να την κερδίσει. Ό,τι και να έκανε, όμως, κανείς δεν τις έδινε σημασία. Έτσι παραχώρησε τη βασιλεία του φωτός στη Μέρα και για τον εαυτό της κράτησε το σκοτάδι. Από τότε χωρίστηκαν η μία από την άλλη και ποτέ ξανά δε βρέθηκαν οι δύο αυτές συμμαθήτριες και πολύ καλές φίλες.

Σελίδου Στεφανία (ΣΤ΄ Τάξη)

* * *

Ήταν κάποτε στη μακρινή Ασία δυο βασιλιάδες ο Ένας και ο Άλλος, που ζούσαν ειρηνικά στα βασίλειά τους. Οι βασιλιάδες ήταν πολύ αγαπημένοι μεταξύ τους, αλλά αγαπημένοι ήταν και οι κάτοικοι των δύο βασιλείων. Κάποια στιγμή όμως, ο Ένας ήθελε να πάρει το βασίλειο του Άλλου, για να γίνει πιο δυνατός. Έτσι άρχισε πόλεμος μεταξύ τους. Ο πόλεμος κράτησε πολύ καιρό χωρίς όμως να κερδίζει κάποιος. Τότε οι κάτοικοι των δύο βασιλείων θέλησαν να δώσουν ένα τέλος σ' αυτόν τον πόλεμο. Σκέφτηκαν, λοιπόν, μια λύση και κάλεσαν και τους δυο βασιλιάδες, για να τους την ανακοινώσουν. Έτσι γι έγινε. Ήρθαν οι βασιλιάδες για να ακούσουν την απόφαση των υπηκόων τους. Η απόφαση ήταν: «Αφού κανένας από τους δυο σας δεν είναι νικητής, αυτό σημαίνει ότι και οι δύο είστε δυνατοί. Σας προτείνουμε λοιπόν να είστε βασιλιάδες και στα δύο βασίλεια και οι δυο μαζί, αλλά τις μισές ώρες ο Ένας και τις μισές ώρες ο Άλλος, για να μπορέσει έτσι να σταματήσει ο πόλεμος και να συνεχίσουμε να ζούμε ειρηνικά όπως παλιά». Οι δύο βασιλιάδες δέχτηκαν με χαρά την απόφαση των υπηκόων τους. έτσι τον Ένα, που θα ήταν βασιλιάς τις πρώτες ώρες της ημέρας, τον ονόμασαν «Μέρα», ενώ τον Άλλο, που θα ήταν βασιλιάς για τις άλλες μισές ώρες, τον ονόμασαν «Νύχτα». Μετά από αυτή τη λύση βασίλευε ειρήνη στο μεγάλο βασίλειο και ζήσαν αυτοί καλά κι εμείς ακόμα καλύτερα.

Παπαδοπούλου Νένα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Στα πλαίσια του σχεδίου εργασίας «Καλώς ήρθες … φθινόπωρο» πραγματοποιήσαμε στο Νηπιαγωγείο διάφορες δραστηριότητες όπως:

1. Επίσκεψη στις γειτονιές του σχολείου, για να παρατηρήσουμε τις αλλαγές της φύσης το φθινόπωρο. Μαζέψαμε σε καλαθάκια «φύλλα, κίτρινα, ξερά» και κόψαμε «χρυσάνθεμα».

2. Φτιάξαμε μηλόπιτα στο σχολείο με υλικά τα οποία έφεραν τα παιδιά και την ψήσαμε. Ήταν πολύ νόστιμη! Σας παραθέτουμε τη συνταγή.

ΜΗΛΟΠΙΤΑ

5 αυγά
5 μήλα μέτρια
3 φλιτζάνια τσαγιού αλεύρι
2 φλιτζάνια ζάχαρη
1 ½ φλιτζάνι τσαγιού λάδι
2 κουταλιές μπέικιν πάουντερ
Κανέλλα
Λίγες σταφίδες
Ζάχαρη άχνη

Χτυπάτε τα αυγά με τη ζάχαρη, προσθέτετε το λάδι, το αλεύρι ανακατεμένο με το μπέικιν πάουντερ, την κανέλλα, τις σταφίδες αλευρωμένες κι ανακατεύετε καλά. Καθαρίζετε τα μήλα, τα κόβετε σε κύβους και τα ρίχνετε σε νερό και λεμόνι για να μη μαυρίσουν. Τα προσθέτετε στο μίγμα.

Βουτυρώνετε το Roaster Classic και ρίχνετε το μίγμα.

Ψήνετε στους 200° 1 έως 1 ½ ώρα περίπου.

Πασπαλίζετε με ζάχαρη.

«ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ»
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ

«ΧΡΩΜΑΤΑ ΟΝΕΙΡΩΝ»
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΝΗΣ Δ΄ ΤΑΞΗΣ

Η περσινή Δ΄ τάξη τον Ιούνιο ετοίμασε μια παρουσίαση με πολύ χαρά και ευχαρίστηση. Την ονομάσαμε «Χρώματα Ονείρων», γιατί στην παρουσίαση υπήρχαν τόσα πολλά και ωραία χρώματα που μόνο στα όνειρά σου θα μπορούσες να τα φανταστείς. Και να που τα είδαμε στην πραγματικότητα. Κάναμε πολύ κόπο να τη φτιάξουμε και να που την παρουσιάσαμε την Τετάρτη 11 Ιουνίου! Ήταν πολύ πετυχημένη παρουσίαση. Την κάναμε δυο φορές. Μια για την Α΄, Β΄ τάξη και για το Νηπιαγωγείο. Μετά την παρουσιάσαμε στη Γ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξη.

Στα έργα μας χρησιμοποιήσαμε τέμπερες, τελάρα, χαρτόνια, φύλλα δέντρων, λουλουδιών, ψηφίδες και ξυλάκια. Στείλαμε μέσα από τα έργα μας πολλά μηνύματα όπως:

- Να μην πετάμε σκουπίδια
- Να προστατεύουμε το περιβάλλον

- Να προστατεύουμε τις ακτές και τις θάλασσες
- Να αγαπάμε την τέχνη και τον πολιτισμό
- Να προστατεύουμε τα ζώα

Συνεργαστήκαμε, χαρήκαμε, βοήθησε ο ένας τον άλλο και το αποτέλεσμα που απολαύσαμε όλοι, μαζί με το δάσκαλό μας, ήταν μοναδικό. Ευχόμαστε να ξανακάνουμε κάτι παρόμοιο, γιατί τα συναισθήματά μας εκφράστηκαν μέσα από τα έργα μας και τα όνειρά μας πήραν το χρώμα που θέλαμε.

Δημητριάδου Ελένη, Καραμπουγιούκη Βούλα, Παπαδοπούλου Αικατερίνη, Σεμερτσίδης Γιώργος, Σισούρκα Ραφαέλα (Ε΄ Τάξη)

ΣΤ΄ ΤΑΞΗ

Στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης αποφάσισαν να ασχοληθούν με ένα ζώο της πατρίδας μας που κινδυνεύει να εξαφανιστεί, την καφέ αρκούδα. Θα γνωρίσουμε τις περιοχές που ζει η καφέ αρκούδα, το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποία ζει, άλλα ζώα που ζουν μαζί της, τους λόγους που οδήγησαν στην μείωση του πληθυσμού της και στον κίνδυνο εξαφάνισής της. Θα διαβάσουμε λογοτεχνικά κείμενα για την καφέ αρκούδα, μύθους και παραδόσεις. Θα επισκεφτούμε τις εγκαταστάσεις του ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ, της οργάνωσης που ασχολείται με την προστασία της καφέ αρκούδας, στο Νυμφαίο και στον Αετό της Φλώρινας.

Ας γνωρίσουμε, όμως την καφέ αρκούδα και μερικά από τους «γείτονές» της.

Η ΚΑΦΕ ΑΡΚΟΥΔΑ

Η καφέ αρκούδα (Ursus Arctos) είναι ένα από τα οκτώ είδη αρκούδας που ζουν στον κόσμο. Είναι ζώο μεγαλόσωμο και δυνατό, από τη φύση του μη επιθετικό.

Ακούει και μυρίζει πολύ καλά, αλλά βλέπει λιγότερο καλά. Μπορεί να τρέξει πολύ γρήγορα και έχει δυνατά πόδια με μεγάλα νύχια, για να μπορεί να σκάβει.

Ζει 20 – 25 χρόνια, στα δάση, τρέφεται κυρίως με φυτά, φρούτα, καρπούς, χόρτα και βολβούς. Της αρέσει να τρώει μέλι. Η καφέ αρκούδα είναι μοναχικό είδος και κινείται τη νύχτα, την αυγή και το σούρουπο, δηλαδή τις ώρες της μέρας που το φως δεν είναι πολύ δυνατό, για να κρύβεται καλύτερα από τον άνθρωπο.

Η καφέ αρκούδα το χειμώνα πέφτει σε χειμερινό λήθαργο. Το θηλυκό γεννάει κάθε 2 με 3 χρόνια, στα μέσα του χειμώνα στη φωλιά της και ενώ βρίσκεται σε κατάσταση λήθαργου, 1 ή 2 μικρά και σπανιότερα 3. Τα μικρά μένουν κοντά στη μητέρα τους για 2 χρόνια περίπου. Αυτή τους μαθαίνει πώς να βρίσκουν την τροφή τους και να αποφεύγουν τους κινδύνους. Συνήθως μόνο το ένα από τα δύο μικρά αρκουδάκια επιζεί.

Η αρκούδα χρειάζεται μεγάλο χώρο, για να ζήσει, καθώς μετακινείται συνεχώς αναζητώντας τροφή και ησυχία.

Πολύ παλιά η καφέ αρκούδα ζούσε στα ορεινά δάση όλης της Ελλάδας. Στις μέρες μας οι έντονες ανθρώπινες δραστηριότητες στα δάση, το παράνομο κυνήγι και η αιχμαλωσία τους από τον άνθρωπο με σκοπό την εκμετάλλευση (ζωολογικοί κήποι, τσίρκο,

αρκούδες χορεύτριες) έχουν περιορίσει τις αρκούδες στις οροσειρές της Πίνδου και της Ροδόπης. Στη χώρα μας έχουν απομείνει περίπου 150 αρκούδες.

Η καφέ αρκούδα είναι είδος που κινδυνεύει να εξαφανιστεί.

Ηλιάδου Βαρβάρα, Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΡΚΟΥΔΑΣ

ΛΥΚΟΣ

Σαρκοφάγο θηλαστικό που ανήκει στην οικογένεια των κυνιδών. Από πολλούς θεωρείται

ένας από τους προγόνους του σκύλου, με τον οποίο μοιάζει, ιδιαιτέρα με τα λυκόσκυλα που, κατά μια θεωρία, έχει συμβάλλει στη δημιουργία τους. Το ύψους του φτάνει τα 80 – 90 εκατοστά, το μήκος του το 1,5 μέτρο και το βάρος του τα 40 – 50 κιλά. Το σώμα του είναι δυνατό, το κεφάλι του κανονικό, με μακρύ ρύγχος, ενώ τ' αυτιά είναι πάντα όρθια και τριγωνικά. Το χρώμα του ποικίλει, ανάλογα με την εποχή του χρόνου και τον τόπο που ζει. Αρχίζει από σταχτόγκριζο και φτάνει μέχρι ανοιχτό αμμοκίτρινο.

Οι λύκοι τρέφονται αποκλειστικά με κρέας. Για να κυνηγήσουν, πηγαίνουν όλοι μαζί και καθένας έχει το ρόλο του. Συνήθως χωρίζονται σε δυο ομάδες. Η μια στήνει παγίδα κι οι υπόλοιποι κυκλώνουν τα ζώα και με φωνές προσπαθούν να τα διώξουν προς το μέρος όπου περιμένουν οι άλλοι κι έτσι καταφέρουν να μην τους ξεφύγει κανένα ζώο. Οι λύκοι κυνηγούν και τα ήμερα ζώα, προκαλώντας μεγάλες καταστροφές, ιδιαιτέρα τους χειμερινούς μήνες, στα αιγοπρόβατα.

Παρασκευαΐδου Λαζαρίνα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΤΣΑΚΑΛΙ

Κοινή ονομασία του ζώου Canis aureus, που ανήκει στην οικογένεια των κυνιδών. Είναι σαρκοφάγο ζώο και τρέφεται με άλλα μικρότερα ζώα ή πτώματα άλλων ζώων. Υπάρχουν πολλά είδη τσακαλιών, όπως το «χρυσό τσακάλι» που ζει κυρίως στην νοτιοανατολική Ευρώπη, στην Ασία και την Αφρική, το «ραβδωτό τσακάλι» και το «γκρι τσακάλι» που ζουν αποκλειστικά στην αφρικάνικη ήπειρο. Στην Ελλάδα βρίσκεται στην Πίνδο, στην Πελοπόννησο και τα Ιόνια νησιά.

Η φωνή του, αλλά και η έντονα αποκρουστική μυρωδιά του, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι ένα από τα συνηθισμένα του φαγητά είναι τα πτώματα, δημιούργησε την αποστροφή των ανθρώπων για το ζώο αυτό. Το χρώμα του θυμίζει έντονα τη σκουριά. Το μόνο σημείο που διαφέρει κάπως είναι ανοικτότερο και σε ορισμένες περιπτώσεις απέχει λίγο από το άσπρο. Το πιο εξαπλωμένο είδος είναι το τσακάλι το χρυσό, όνομα που το πήρε από τις χρυσαφιές ανταύγειες που σχηματίζει το τρίχωμα της ράχης του. Το ύψος του φτάνει τα 50 εκ., ενώ το μήκος του τα 90. Το βάρος του φτάνει μέχρι τα 15 κιλά, χαρακτηριστικό που το διαφοροποιεί από το «συγγενή» του λύκο, καθώς ο ενήλικος λύκος ξεπερνά το 1 μέτρο και φτάνει έως και το 1,40. Χαρακτηριστικό του γνώρισμα τα μικρά, μυτερά και όρθια αφτιά του. Η ουρά είναι φουντωτή και το τρίχωμα είναι πολύ μακρύτερο στην περιοχή της ράχης συγκριτικά με το υπόλοιπο σώμα.

Στη Μεσόγειο ζει σε χαμηλό υψόμετρο, κυρίως στην παραλιακή ζώνη. Εξαπλώνεται σε ελάχιστες περιοχές των Βαλκανίων, ενώ από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχει μόνο στην Ελλάδα. Στον ελλαδικό χώρο δεν έχει καθολική εξάπλωση, καθώς δεν συναντάται στα νησιά (με εξαίρεση τη Σάμο), ενώ απουσιάζει

και από πολλές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας. Μετά τον ένα περίπου χρόνο της ζωής του σχηματίζει σταθερά ζευγάρια και το θηλυκό γεννά, σε υπόγειες φωλιές με πυκνή βλάστηση συνήθως 3 – 6 μικρά τα οποία έχουν πολύ μικρό ποσοστό επιβίωσης.

Ιωαννίδου Ιωάννα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΛΕΠΟΥ

Ζώο θηλαστικό, σαρκοφάγο της οικογένειας των κυνιδών. Συγγενεύει με το σκύλο, το λύκο και το τσακάλι. Έχει μακρόστενο σώμα, που σκεπάζεται με πλούσιο τρίχωμα. Το κεφάλι της είναι σχετικά μικρό, αλλά η μύτη της είναι μυτερή και μακριά. Τα αυτιά της είναι μεγάλα και πάντοτε σηκωμένα προς τα πάνω. Έχει λεπτά και μικρά πόδια και ουρά μακριά και

φουντωτή. Η παράδοση παρουσιάζει την αλεπού σαν εξαιρετικά πανούργο ζώο. Προσαρμόζεται εύκολα στις διάφορες περιστάσεις, στο γεγονός ότι κυνηγιέται συνέχεια από τον άνθρωπο και τους άλλους εχθρούς της, καθώς και στις δυσκολίες που συναντά για να προμηθευτεί την τροφή της. Τρέφετε με μικρά ζώα, ποντικούς, βάτραχους, λαγούς, κουνέλια, πολλές φορές επιτίθεται και σε μεγάλα ζώα σε μικρά ελάφια αλλά τις μεγαλύτερες καταστροφές τις κάνει στο κοτέτσι. Το θηλυκό γεννά 3 – 12 μικρά κατά το

τέλος του Απριλίου. Τα μικρά τα αγαπά και τα μαθαίνει να βρίσκουν μόνα τους τροφή. Κατά το φθινόπωρο είναι ικανά πια να ζήσουν μόνα τους. Μπορεί να συναντήσει κανείς την αλεπού στην Ευρώπη, βόρεια Αφρική, Αμερική.

Αντώνης Κελεσίδης (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΓΡΙΟΓΙΔΟ (*RUPICAPRA RUPICAPRA BALKANICA*)

Στην Ελλάδα το αγριόγιδο είναι σπάνιο είδος και απειλείται με εξαφάνιση.

Στις ορεινές περιοχές της Πίνδου, της Ροδόπης και της Στερεάς Ελλάδας ζουν απομονωμένοι περίπου δεκαπέντε μικροί πληθυσμοί που συνολικά δεν αριθμούν περισσότερα από 400 αγριόγιδα.

Οι κύριες απειλές για το αγριόγιδο προέρχονται από τον άνθρωπο και είναι το παράνομο κυνήγι και η υποβάθμιση των βιοτόπων.

Περιγραφή: Στην Ελλάδα το αγριόγιδο ανήκει στο υποείδος (Rupicapra rupicapra balkanica), είναι σπάνιο είδος και απειλείται με εξαφάνιση. Δεν ανήκει στο ίδιο είδος με το αγριοκάτσικο (αγρίμι ή κρι – κρι) της Κρήτης και δεν διασταυρώνεται με τη γίδα. Ένα από τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα είναι τα όρθια κέρατα με κυρτές απολήξεις. Το τρίχωμά του σώματός του από καφέ ανοιχτό το καλοκαίρι μετατρέπεται σε σκούρο καφέ το χειμώνα ενώ στο λευκό κεφάλι φέρει δυο σκούρες πλευρικές λωρίδες που εκτείνει.

Βιότοπος: Ιδανικός βιότοπος για το αγριόγιδο είναι οι επικλινείς, καλυμμένες με δάση, πλαγιές που καταλήγουν σε απόκρημνες κορυφές με σάρες, λούκια, οριζόντια διαζώματα και με άφθονη ποώδη βλάστηση. Οι πλαγιές αυτές ανάλογα με το υψόμετρο συνήθως γειτνιάζουν με υποαλπικά λιβάδια.

Απειλές: Οι κύριες απειλές για το αγριόγιδο είναι το παράνομο κυνήγι που προκαλεί την

άμεση εξολόθρευσή του, η υποβάθμιση των βιοτόπων του από την υπερβόσκηση και η γενετική αποδυνάμωση του είδους από τη σταδιακή συρρίκνωση του πληθυσμού του.

Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΓΡΙΟΧΟΙΡΟΣ

Ζώο παχύδερμο θηλαστικό, αρτιοδάχτυλο και ονυχωτό της οικογένειας των συιδών. Είναι κοινωνικό και συχνά ζει κατά αγέλες.

Περιγραφή. Το σώμα του έχει μήκος περίπου 1 μ. και ύψος 60 – 80 εκ. Το δέρμα του είναι τραχύ και σκληρό και σκεπάζεται από αραιό καστανό τρίχωμα. Οι τρίχες του είναι γνωστές ως «γουρουνότριχες». Το βάρος μπορεί να φτάσει μέχρι τα 300 κιλά. Το κεφάλι του είναι μεγάλο και καταλήγει σε ένα ευκίνητο, σκληρό και πλατύ ρύγχος με δυο ρουθούνια. Τα σαγόνια του είναι πολύ δυνατά. Τα μάτια του είναι μικρά. Τα αυτιά του είναι μικρά, όρθια, αυγοειδή και τριχωτά. Ο λαιμός του κοντός. Τα πόδια του είναι κοντά και δυνατά, ώστε να μπορούν να κρατούν το βάρος του και καταλήγουν σε 4 ονυχωτά σκληρά δάχτυλα. Η ουρά του είναι μικρή. Το θηλυκό έχει 10 θηλές μαστών. Είναι ζώο έξυπνο, θαρραλέο, δυνατό, προσεκτικό απέναντι στον εχθρό του. Οι

αισθήσεις της ακοής και της οσφρήσεως είναι περισσότερο αναπτυγμένες. Τον άνθρωπο τον

αντιλαμβάνεται από την απόσταση 500 και 600 μέτρων, σπάνια όμως επιτίθεται, εάν δεν ενοχληθεί.

Τροφή – κατοικία – πολλαπλασιασμός. Η τροφή του αποτελείται κυρίως από φυτικές ουσίες (χόρτα, καρποί δέντρων, ρίζες κλπ.). Ζει μέσα στα δάση, κάτω από πυκνούς θάμνους και μόνο κατά τη νύχτα βγαίνει για αναζήτηση της τροφής του. Πολύ συχνά διαλέγει για κατοικία του τις ελώδεις περιοχές, γιατί του αρέσει να κυλιέται μέσα στη λάσπη. Κατά το τέλος του Νοεμβρίου αρχίζει η περίοδος του ζευγαρώματός του, που διαρκεί 4 – 6 εβδομάδες. Μετά από 18 – 20 εβδομάδες το θηλυκό γεννά από 4 – 6 και από 10 – 12 νεογνά, που τα φροντίζει και τα προστατεύει με γενναιότητα. Ο μεγαλύτερος εχθρός του αγριόχοιρου είναι ο άνθρωπος, που τον κυνηγά για το νόστιμο κρέας του. Το σκληρό του δέρμα χρησιμοποιείται στην κιβωτιοποιία και οι τρίχες του για την κατασκευή λαβίδων. Αλλά οι ωφέλειες αυτές δεν μπορούν να συγκριθούν με το μέγεθος των καταστροφών που προξενεί στη γεωργία.

Είδη του αγριογούρουνου και γεωγραφική εξάπλωση. Το κυριότερο είδος του αγριόχοιρου είναι ο αγριόχοιρος της Ευρώπης ή ο κοινός, που θεωρείται και ο πρόγονος των κατοικίδιων χοίρων. Συνολικά διακρίνουμε 16 είδη σημερινών αγριόχοιρων και 12 είδη απολιθωμένων της τριτογενούς περιόδου. Μεταξύ αυτών είναι και τα εξής: ο ποταμόχοιρος, που ζει στην Αφρική μαζί με το είδος φακόχοιρος, ο υλόχοιρος της Λιβερίας και του Κογκό, ο ελαφρόχοιρος της Ινδομαλεσίας, το πεκάρι της κεντρικής και νότιας Αμερικής κ.α. Στην Ελλάδα υπάρχει ο αγριόχοιρος ο κοινός, κυρίως στη Θεσσαλία, Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρο και Στερεά Ελλάδα.

Παπαδοπούλου Νένα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΛΕΜΕ;

«Βγήκα παγανιά»

Η λαϊκή λέξη *παγανιά* αποδίδει την τριπλή διάσταση μιας μεθόδου κυνηγιού που συνίσταται στην ανίχνευση, την καταδίωξη και τη σύλληψη ζώου ή ανθρώπου. Γνωστή από την προϊστορική ακόμα εποχή, οι κυνηγοί για την εφαρμογή της χωρίζονται σε ομάδες και προσπαθούν με διάφορα μέσα να εξαναγκάσουν τα ζώα να εγκαταλείψουν τις κρύπτες που διατηρούν στους λόγγους και στα δάση και να κατευθυνθούν, προκειμένου να σωθούν, στις λίγες ασφαλείς διαβάσεις. Οι διαβάσεις όμως αυτές συνήθως είναι γνώστες στους κυνηγούς, τις ονομάζουν *καρτέρια* και εκεί καραδοκούν υπομονετικά να πιάσουν τη λεία τους. Από τις φάσεις του συγκεκριμένου τρόπου θήρας των άγριων ζώων προέκυψαν οι φράσεις «του έστησα καρτέρι» (= περιμένω να φανεί), «στήνω παγανιά» (= οργανώνω με διάφορα μέσα την επιδίωξη του σκοπού), «βγήκα παγανιά» (= ανιχνεύω και επιδιώκω το θύμα από πολλά σημεία), «τον επήρα παγάνα» (= τον καταδιώκω απ' όλες τις πλευρές) κ.ά.

* * *

«Έγινε μύλος»

Παλαιότερα ο μύλος, ως τόπος συγκέντρωσης μεγάλου αριθμού ανθρώπων, αποτελούσε τόπο επικοινωνίας και μέρος της κοινωνικής ζωής μιας περιοχής. Εκεί κυκλοφορούσαν τα νέα του χωριού και της περιφέρειας, αφού οι πελάτες του πήγαιναν παρέες παρέες και συζητούσαν οτιδήποτε συνέβαινε. Ο μύλος δηλαδή διαδραμάτισε ρόλο ειδησεογραφικού πρακτορείου της εποχής. Επιβεβαίωση μιας είδησης ήταν η φράσης «το είπε ο τάδε στο μύλο».

Η ζωή των μυλωνάδων κυλούσε μέσα στο πανδαιμόνιο που δημιουργούσε η κίνηση της φτερωτής, η φωνές των ανθρώπων, των ζώων και του νερού. Η κάθε μέρα στο μύλο θύμιζε πανηγύρι. Ο συρφετός λοιπόν και οι πολυάριθμες δυνατές φωνές από τις ποικίλες συζητήσεις δημιουργούσαν οχλαγωγία. Έτσι, κάθε φορά που θέλουμε να περιγράψουμε μια χαώδη κατάσταση λέμε «έγινε μύλος».

(Από το βιβλίο της Γιολάντας Τσορώνη – Γεωργιάδη «Γιατί το λέμε έτσι…»)

Ηλιάδου Βαρβάρα, Καρυπίδου Ελένη (ΣΤ΄ Τάξη)

ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΕ ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ
ΒΡΕΙΤΕ ΤΟΥΣ 15 ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΕΣ

Ω	Λ	Χ	Χ	Μ	Ν	Ι	Κ	Η	Ζ	Γ	Δ
Γ	Κ	Ρ	Ο	Ν	Α	Λ	Ν	Τ	Ο	Ρ	Ψ
Σ	Ρ	Λ	Χ	Π	Τ	Ζ	Β	Σ	Κ	Ε	Χ
Π	Ι	Ρ	Ι	Ζ	Ο	Β	Α	Ρ	Α	Τ	Υ
Κ	Σ	Λ	Ρ	Ο	Μ	Π	Ι	Ν	Ι	Ο	Ω
Ν	Τ	Ρ	Ο	Γ	Κ	Μ	Π	Α	Ψ	Ω	Ο
Ζ	Ι	Ο	Ζ	Χ	Τ	Ι	Κ	Α	Ρ	Ι	Δ
Μ	Α	Υ	Τ	Τ	Ζ	Ρ	Ι	Ζ	Ο	Φ	Ι
Ρ	Ν	Ν	Μ	Ψ	Ε	Μ	Φ	Ι	Λ	Φ	Ω
Ν	Ο	Ε	Ν	Υ	Ρ	Ν	Μ	Ε	Σ	Σ	Ι
Ο	Ρ	Υ	Μ	Π	Α	Λ	Α	Κ	Σ	Κ	Η
Κ	Ο	Γ	Ν	Ρ	Ρ	Α	Υ	Ν	Μ	Ν	Ι
Ε	Ν	Ε	Β	Ψ	Ν	Θ	Ψ	Θ	Κ	Α	Υ
Α	Α	Ψ	Ρ	Μ	Τ	Σ	Ο	Σ	Ρ	Ν	Κ
Β	Λ	Δ	Λ	Ψ	Α	Ρ	Σ	Α	Β	Ι	Ν
Γ	Ν	Ζ	Ε	Ρ	Ο	Μ	Π	Ε	Ρ	Τ	Ο
Ο	Τ	Ο	Ρ	Ρ	Ε	Σ	Ρ	Ο	Μ	Π	Α
Υ	Ο	Ο	Ι	Δ	Ε	Η	Κ	Α	Κ	Α	Ζ
Η	Ε	Ι	Τ	Α	Ρ	Ο	Μ	Π	Ο	Κ	Ο
Ι	Μ	Π	Ρ	Α	Ι	Μ	Ο	Β	Ι	Τ	Σ

Θεοδώρου Θανάσης, Ταρπάνης Γιάννης, Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξης)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

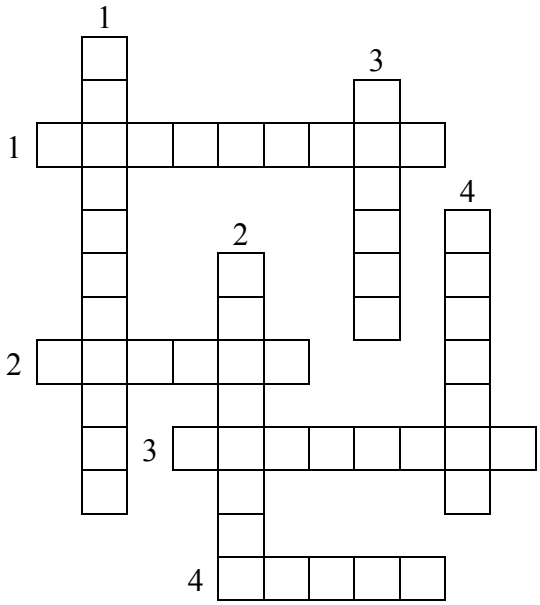

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Αειθαλές κωνοφόρο δέντρο.
2. Όμορφη γυναίκα σε μικρό ομοίωμα ανθρώπου.
3. Το σύνολο των οστών του ανθρώπου.
4. Η κατάσταση εκείνου που δε μιλά, ή που δεν απαντά σε κάτι.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Περικάλυμμα βιβλίου ή λευκώματος.
2. Αυτός που έχει φαλάκρα.
3. Σακίδιο σε διάφορα σχήματα και για διάφορες χρήσεις.
4. Απότομη δόνηση μικρών ή μεγάλων εκτάσεων του στερεού φλοιού της γης.

Αθανασιάδου Κορίνα,
Ανδρεάδου Βερόνικα,
Σελίδου Στεφανία
(ΣΤ΄ Τάξη)

Η ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ ΤΗΣ ΚΑΦΕ ΑΡΚΟΥΔΑΣ

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _	Κυβερνήτης πλοίου.
_ _ _ _ _ _ _ _ _	Ένα από τα μεγαλύτερα ποτάμια της Γης.
_ _ _ _ _ _	Είδος ψαριού.
_ _ _ _ _	Είδος δέντρου.

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	Είδος μολυσματικής αρρώστιας.
_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	Αυτός που μαζεύει τα σκουπίδια.
_ _ _ _ _ _ _ _	Ημερολόγιο με προφητείες, ανέκδοτα κ.ά.
_ _ _ _ _ _ _ _ _	Μεγάλος θόρυβος.
_ _ _ _ _ _ _ _ _	Είδος αεροπλάνου που αποθαλασσώνεται και προσθαλασσώνεται.
_ _ _ _ _ _ _ _	Αυτός που δαμάζει ζώα.
_ _ _ _ _ _ _	Γυάλινο φιαλίδιο με υγρό.

Παπαδοπούλου Νένα, Σεμερτσίδου Χρυσούλα, Φαντίδου Δήμητρα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ

Υ Θ Τ Α Ι Ο Υ Σ Α	Ρ Ο Α Σ Ο Ρ Π Ι Ι
……..	……

Ιωαννίδου Ιωάννα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Σ' ένα σχολείο στα θρησκευτικά ο δάσκαλος διδάσκει για τη μέλλουσα κρίση: «Εκείνη την ημέρα, όπως γράφει η αποκάλυψη, η γη θα σχιστεί στα δύο, οι νεκροί θα σηκωθούν από τους τάφους κλπ. κλπ.».

Κι ένας μικρός μαθητής ρωτά:

- Κύριε, την ημέρα αυτή που λέτε, θα έχουμε σχολείο;

* * *

Στη στάση του λεωφορείου

- Προσέχετε πώς μιλάτε κύριε, γιατί θα σας βάλω στη θέση σας.
- Θα σας είμαι ευγνώμων κύριε. Ακριβώς γι' αυτό πασχίζω κι εγώ. Να μη χάσω τη θέση μου.

Γρηγοριάδης Γιώργος, Κελεσίδης Αντώνης, Μουχτάρης Γιώργος (ΣΤ΄ Τάξη)

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

«Η δουλειά νικάει τη φτώχεια»

Με την εργασία μπορούμε να νικήσουμε τη φτώχεια.

* * *

«Κι η αλεπού στον ύπνο της πετειναράκια βλέπει»

Όλοι στον ύπνο μας ονειρευόμαστε αυτά που επιθυμούμε και δεν τα κατακτήσαμε ακόμα.

Παρασκευαΐδου Λαζαρίνα, Σιδηροπούλου Βάσω (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Έχω ένα άλογο
όλο το βαρώ
ποτέ δε φεύγει.
Τι είναι;

Μια κοπέλα λυγερή
βήμα βήμα περπατεί
κι από πίσω της πηγαίνει
μια γριά βλογιοκομμένη
Τι είναι;

(Ο αργαλειός) (Η βελόνα)

Ιωαννίδου Ιωάννα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ 100

ΒΡΕΙΤΕ ΤΟΥΣ 16 ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: (ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ) ΖΕΗ, ΤΣΑΛΙΚΟΓΛΟΥ, ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ **(ΚΑΘΕΤΑ)** ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, ΣΑΡΗ, ΞΑΝΘΟΥΛΗΣ, ΑΛΕΞΙΟΥ, ΚΑΛΙΟΤΣΟΣ, ΣΩΤΗΡΙΟΥ, ΔΕΛΤΑ, ΤΡΙΒΙΖΑΣ, ΚΛΙΑΦΑ, ΦΑΚΙΝΟΥ, ΛΟΪΖΟΥ, ΒΑΡΕΛΛΑ, ΛΟΥΝΤΕΜΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ: (ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ) 1. ΠΑΓΩΤΟ 2. ΚΟΥΒΑΔΑΚΙ 3. ΜΑΓΙΟ 4. ΜΠΡΑΤΣΑΚΙΑ **(ΚΑΘΕΤΑ)** 1. ΑΝΤΗΛΙΑΚΟ 2. ΚΑΡΠΟΥΖΙ 3. ΝΑΥΑΓΙΟ 4. ΑΣΤΕΡΙΑΣ

Η ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ: ΚΑΡΕΚΛΑ, ΑΛΑΤΙ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ, ΟΜΠΡΕΛΑ, ΚΑΡΑΟΥΛΙ, ΑΓΕΛΑΔΑ, ΙΣΗΜΕΡΙΑ, ΡΙΖΑ, ΙΡΙΔΑ

ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ: ΚΟΛΥΜΠΙ, ΑΝΤΗΛΙΑΚΟ